

Принцип гласності крізь призму судової трансляції

Авторський колектив:

Печений Олег Петрович, кандидат юридичних наук, доцент (Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого)

Степанова Тетяна Валеріївна, доктор юридичних наук, професор (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Навчальна дисципліна (–и), в межах якої можливе використання розробки: цивільний процес; господарське процесуальне право; цивільне право; спецкурси й вибіркові курси з адвокатської діяльності; адвокація у цивільних справах.

Посилання на трансляцію судового засідання технічними засобами суду, яке використовується: <https://youtu.be/hct9vnf-4DQ>. Судове засідання від 01.12.2016 у справі №№ 752/21241/14-ц за позовом ОСОБА_2 до ОСОБА_3, треті особи — комунальне підприємство «Київське міське бюро технічної інвентаризації та реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна», публічне акціонерне товариство «Холдингова компанія «Київміськбуд», ОСОБА_4, ОСОБА_5, ОСОБА_6, Служба у справах дітей Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації, Київська міська рада, про визнання права власності на будинок та виділ майна в натурі.

Мета

На основі аналізу відеозапису трансляції судового засідання у цивільній (господарській) справі створити в студентів (–ок) уявлення про форми практичного втілення принципу гласності під час розгляду цивільних (господарських) справ у суді першої інстанції у процесі проведення відео-фіксації судового засідання і його трансляції, їх процесуальне забезпечення, вплив на права й обов'язки учасників процесу; оцінку судом позицій інших учасників процесу у процесі проведення відео-фіксації судового засідання і його трансляції.

Завдання:

за результатами проведення заняття студенти (–ки) повинні з'ясувати сутність принципу гласності в судовому процесі в ході проведення відео-фіксації судового засідання і його онлайн-трансляції, особливості процесуального оформлення цих дій, їх відмінності, зрозуміти процесуальні наслідки для учасників (–ць) процесу; на основі аналізу вільних пояснень позивача та його представника викласти й охарактеризувати предмет спору, доводи позивача, запропонувати власне бачення вирішення справи з огляду на її довготривалий розгляд, у тому числі з елементами медіативності.

Очікувані результати

Здобувач вищої освіти має визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин; формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми; використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми; самостійно визначати та формулювати ті питання, з яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій; володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію; вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних; співпрацювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи; демонструвати необхідні знання та розуміння суті та змісту основних правових інститутів та норм фундаментальних галузей права; застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; надавати консультації з питань, що входять до компетенції юриста; будувати усну та письмову мову, використовувати навички публічного мовлення, ведення дискусії та полеміки; складати проекти ненормативних правових актів, в тому числі здійснювати тлумачення нормативних правових актів; аналізувати результати власної професійної та суспільної діяльності та самовдосконалюватися.

Загальна тривалість: 120 хв.

План проведення

Етап	Тривалість	Зміст
I	18 хв	<i>Усне обговорення зі студентами (–ками) основних питань практичного заняття, пов'язаних із принципом гласності у розрізі використання судових трансляцій (з використанням методів «Шкала думок» та «Дискусія»):</i> • зміст принципу гласності на різних стадіях цивільного (господарського) процесу; • принцип гласності, фіксація судового процесу і судові трансляції; • здійснення відео-фіксації, судової трансляції судового процесу і захист інтересів фізичної особи у процесі проведення фото-, кіно- і відеозйомок (ст. 307 ЦК України, ст. 7 ЦПК України, ст. 8 ГПК України); • здійснення відео-фіксації, судової трансляції в судах України і практика ЄСПЛ з цього приводу; • прийоми адвокатської тактики у процесі проведення судової трансляції; • зміст і вимоги до клопотань учасників процесу та інших осіб (кореспондентів, журналістів ЗМІ), процесуальних рішень суду з питань здійснення відео-фіксації і судової трансляції.
II	2 хв	<i>Ознайомлення з відеозаписом трансляції судового засідання (00.01–01.30).</i>
III	15 хв	<i>Аналіз ситуації у справі</i> (з використанням методів «Коло ідей» та «Мозковий штурм» для формулювання основних ідей, що розроблятимуться у подальшому у фокус-групах): • визначення потреби здійснення у справі, що аналізується, відео-фіксації чи судової трансляції; • аналіз змісту клопотання кореспондента газети про трансляцію судового розгляду; • позиція інших учасників справи щодо заявленого кореспондентом клопотання; • спільне обговорення проблемних аспектів розгляду заявленого клопотання.

Етап	Тривалість	Зміст
IV	30 хв	<i>Робота у фокус-групах</i> (з використанням методів «2–4 — усі разом» та «Прес»): студенти (–ки) об'єднуються у три фокус-групи «Кореспондент», «Відповідач», «Суддя», де група «Кореспондент» є ініціатором проведення судової трансляції й ті учасники процесу, хто його підтримує, повинні підготувати клопотання про здійснення судової трансляції та вказати на помилки, недоліки дій кореспондента та згодних із ним учасників (–ць) процесу, навести перелік власних рекомендацій щодо їх виправлення, група «Відповідач» заперечує проти клопотання, обґрунтовує свою позицію (бажано навести відповідну практику з цього приводу, за потреби надати заперечення на клопотання), готує також оцінку дій представника третьої особи, яка заперечувала проведення судової трансляції. Група «Суддя» аналізує дії головуючого по справі, вказує на його переваги й допущені помилки, готує з урахуванням цього ухвалу суду щодо судової трансляції. Усі групи, окрім власних аргументів, наводять контраргументи для іншої сторони.
V	10 хв	<i>Спільне обговорення висвітлених питань</i> (з використанням методів «Акваріум» та «Займи власну позицію»): Студенти (–ки), які не були задіяні у попередніх групах, об'єднуються у фокус-групу «Аналітики», які на підставі аналізу судових рішень у справі готують висновок щодо правильності застосування судами норм матеріального та процесуального права із своїми рекомендаціями щодо вирішення спору. «Аналітики» мають підготувати відповідь на питання про причини довготривалого розгляду справи у суді, наслідки і що на їх думку має бути зроблено для вирішення справи. Інші студенти (–ки) спостерігають за їхньою роботою та корегують за потреби.
VI	5 хв	Підбиття підсумків.

Додаткова інформація

Для ефективного проведення заняття студентам (–кам) до початку заняття (самостійна робота студентів та студенток) необхідно ознайомитися з відеозаписом трансляції судового засідання (доступ: <https://youtu.be/hct9vnf-4D0>, тривалість: 00.01–11.47), а також з ухвалою Голосіївського районного суду м. Києва від 01.12.2016 (щодо вирішення клопотання спеціального кореспондента газети про трансляцію судового розгляду): <http://reyestr.court.gov.ua/Review/63110395>; рішенням Голосіївського районного суду м. Києва від 17.05.2017: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/66652253>; ухвалою апеляційного суду м. Києва від 22.11.2017: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/70469653>.